

Bruselj, 18. november 2016
(OR. en)

14294/16

SOC 688
EMPL 471
ANTIDISCRIM 67
GENDER 41
JAI 934
EDUC 364
JEUN 97
FREMP 183
COHOM 141

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	12825/16 REV 2 SOC 586 EMPL 388 ANTIDISCRIM 59 GENDER 39 JAI 794 EDUC 315 JEUN 70 FREMP 155 COHOM 120
Zadeva:	Pospešitev procesa vključevanja Romov – osnutek sklepov Sveta

1. Leta 2011 je bil vzpostavljen okvir EU za nacionalne strategije vključevanja, s katerim naj bi zmanjšali razlike med marginaliziranimi romskimi skupnostmi in ostalim prebivalstvom. Leta 2013 pa je Svet sprejel Priporočilo o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah, da bi spodbudil izvajanje nacionalnih strategij in nadnacionalno sodelovanje.

2. Evropska komisija je 27. junija 2016 sprejela sporočilo o oceni izvajanja Okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov in priporočila Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah za leto 2016.
 3. Kot odziv na sporočilo Komisije je slovaško predsedstvo predložilo osnutek sklepov, ki ga je preučila in revidirala Delovna skupina za socialna vprašanja, ki je dosegla tudi dogovor o besedilu.
 4. Odbor stalnih predstavnikov naj osnutek sklepov posreduje Svetu EPSCO, da bi ga sprejel na seji 8. decembra 2016.
-

Pospešitev procesa vključevanja Romov¹

– osnutek sklepov Sveta

OPOZARJAJOČ NA NASLEDNJE:

1. Enakost je ena od temeljnih vrednot Evropske unije, boj proti socialni izključenosti in diskriminaciji pa ena od njenih posebnih nalog.
2. Unija pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti upošteva zahteve, ki so povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanjem ustrezne socialne zaščite, bojem proti socialni izključenosti in visoko stopnjo izobraževanja in usposabljanja ter varovanjem človekovega zdravja.
3. Svet je pooblaščen, da sprejme ustrezne ukrepe za boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. V skladu s tem pooblastilom je sprejel Direktivo 2000/43/ES, ki določa okvir za boj proti diskriminaciji na podlagi rase ali narodnosti v vsej Uniji pri zaposlovanju in usposabljanju, izobraževanju, socialni zaščiti (vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom), socialnih ugodnostih, dostopu do dobrin in storitev, vključno s stanovanji, ter preskrbi z njimi.

¹ Izraz „Romi“ se v teh sklepih – tako kot v drugih političnih dokumentih Evropskega parlamenta, Evropske komisije in Sveta – uporablja kot nadpomenka, ki vključuje tudi druge skupine prebivalstva z bolj ali manj podobnimi kulturnimi značilnostmi, kot so Sinti, Kalé in potujoče skupine (Travellers, Gens du voyage) itd., ne glede na to, ali prebivajo na enem mestu ali ne.

4. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnjenja, pripadnosti narodnostni manjšini, premoženja, rojstva, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti in določa, da Unija v boju proti socialni izključenosti in revščini priznava in spoštuje pravico do socialne pomoči in pomoči pri pridobitvi stanovanj, ki naj zagotovita dostojno življenje vsem, ki nimajo zadostnih sredstev, v skladu s pravili, ki jih določajo pravo Unije ter nacionalne zakonodaje in običaji.
5. Ti sklepi temeljijo na že opravljenem delu in političnih zavezah, ki so jih sprejeli Evropski svet, Svet, Evropski parlament in Komisija, ter delu drugih ustreznih deležnikov, med drugim tudi na dokumentih iz priloge I.
6. Okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov² do leta 2020 je bil vzpostavljen leta 2011, ko je Komisija sprejela sporočilo o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020, s katerim je to vprašanje uvrstila med prednostne naloge EU in predlagala konkretne ukrepe. Svet je nato sprejel sklepe z naslovom „Okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020“, Evropski svet pa je kmalu zatem pozval k čimprejšnji uresnitvi teh sklepov.

SVET EVROPSKE UNIJE

7. **POTRJUJE** okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020, s katerim so se države članice EU zavezale, da bodo v skladu s celovitim pristopom, ki temelji na dokazih, v okviru širših ukrepov socialnega vključevanja oblikovale, izvajale in spremljale svoje nacionalne strategije za vključevanje Romov ali celostne ukrepe politike;

² V sklepih izraz „strategije“ zajema tako „celostne ukrepe politike“ kot vse podobne strategije.

8. OPOZARJA, da so število romskega prebivalstva ter njihov socialni in ekonomski položaj v državah članicah precej različni ter da bi morali biti zato nacionalni pristopi k vključevanju Romov sorazmerni in prilagojeni posameznim okoliščinam in potrebam na terenu.
PRIZNAVA, da bi se morale zahteve okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov izvajati v skladu s pravnimi okviri in okviri politik posameznih držav članic;
9. OPOZARJA na priporočilo Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov, sprejeto leta 2013, s katerim je bil okrepljen okvir EU in v katerem so bile države članice pozvane, naj Komisiji letno poročajo o ukrepih, sprejetih v skladu s priporočilom, in napredku pri izvajanju nacionalnih strategij vključevanja Romov ali celostnih ukrepov politike v okviru širših ukrepov socialnega vključevanja;
10. POZDRAVLJA sporočilo Komisije iz leta 2016, v katerem je ta ocenila izvajanje okvira EU in priporočila Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah, pri čemer OBŽALUJE, da je bil – kot je v sporočilu izpostavljeno – kljub ukrepom, ki so jih sprejele države članice, pri spodbujanju vključevanja Romov, zlasti na lokalni ravni, dosežen le omejen napredek. Med razlogi za to so nezadostno sodelovanje med deležniki, pomanjkanje angažiranosti lokalnih organov, pa tudi neučinkovita poraba razpoložljivih sredstev in nadaljevanje diskriminacije Romov;
11. SE ZAVEDA trenutne begunske krize, ki države članice postavlja pred nove izzive ter zaradi katere so na evropski ravni potrebne razprave in nove pobude glede socialne kohezije in družbene vključenosti v EU. Obenem JE TRDNO PREPRIČAN, da so za izboljšanje položaja marginaliziranih in prikrajšanih skupin v Evropi, tudi Romov, še naprej potrebni celostni ukrepi;

12. PONOVO POTRjuje, da je zavezan procesu vključevanja Romov, med drugim z izvajanjem okvira EU, kot je bil vzpostavljen leta 2011, leta 2013 pa dopolnjen s priporočilom Sveta, ter odločen zagotoviti, da bodo vsi vzpostavljeni instrumenti politike ter pravni in finančni instrumenti v celoti izkoriščeni, da bi tako zmanjšali razlike med Romi in ostalim prebivalstvom;
13. JE ZADOVOLJEN z izidom dogodka na visoki ravni o krepitevi vloge mladih Romov, ki sta ga skupaj organizirala slovaško predsedstvo in Evropska komisija in na katerem je bilo znova potrjeno, da je treba nujno okrepiti vlogo mladih Romov in jih dejavno vključiti v politiko vključevanja Romov. Na njem je bilo slišati tudi odločen poziv k večji vlogi mladih Romov pri oblikovanju splošnih politik, ki jih zadevajo. Udeleženci so izjavili, da želijo podpreti mlade Rome, da bi postali gibalno vključevanja Romov v Evropski uniji. Zlasti so ponovili, da so zavezani okrepitvi aktivne udeležbe mladih Romov v programih in ukrepih, usmerjenih v mlade.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

14. v skladu s priporočilom Sveta pospešijo izvajanje nacionalnih strategij vključevanja Romov ali celostnih ukrepov politike, ki so se jim zavezale znotraj okvira EU, pri tem pa posebno pozornost namenijo vidiku enakosti spolov in položaju mladih Romov;
15. okrepijo prizadevanje za boljše socialno in ekonomsko vključevanje Romov, zlasti na lokalni ravni;
16. v skladu z nacionalno prakso ovrednotijo učinkovitost svojih nacionalnih strategij vključevanja Romov in jih redno posodabljaajo, opredelijo jasne ukrepe ter določijo merljive cilje in mejnike, da bi pospešile proces vključevanja Romov, pri tem pa upoštevajo priporočila iz teh sklepov;

17. s splošnimi politikami ali ciljnimi ukrepi zagotovijo enak dostop do zaposlovanja in izobraževanja, da bi Romi lahko izkoristili svoj potencial na trgu dela; za večjo prožnost, mobilnost in zaposljivost brezposelnih Romov so zlasti potrebne sinergije med politikami zaposlovanja in izobraževanja; v okviru teh prizadevanj bi morale k ustvarjanju trajnostnih zaposlitvenih možnosti v najmanj razvitih regijah prispevati tudi politike regionalnega razvoja;
18. podpirajo zaposljivost mladih Romov, tako da v skladu z nacionalno prakso oblikujejo programe, ki jim bodo omogočili uspešen vstop na trg dela; spodbujajo politike, kot so poklicno usposabljanje in usposabljanje na delovnem mestu, individualno svetovanje, socialno podjetništvo in programe za prve delovne izkušnje, pa tudi več priložnosti za delo v javnem sektorju, zlasti izobraževalnem sistemu, da bi med romskimi skupnostmi preprečili prenašanje revščine z generacije na generacijo; zagotovijo, da bodo lahko mladi Romi v enaki meri kot drugi izkoristili ukrepe, sprejete v okviru pobude za zaposlovanje mladih in jamstva za mlade;
19. sprejmejo ukrepe za okrepitev vloge mladih Romov s spodbujanjem mehanizmov za participativno oblikovanje politik, da bi Romi dobili besedo na področjih politik, ki jih neposredno zadevajo;
20. zagotovijo, da bo položaj mladih Romov upoštevan v osrednjih mladinskih politikah ali ciljnih ukrepih;
21. zagotovijo, da bo v osrednjih mladinskih politikah ali ciljnih ukrepih upoštevan tudi položaj romskih otrok;
22. zagotovijo, da bo poseben položaj romskih žensk in deklet v družbi upoštevan v splošnih politikah za enakost spolov ali ciljnih ukrepih, in te ukrepe vključijo v nacionalne strategije vključevanja Romov ali celostne ukrepe politike.

23. spodbujajo proaktiven in participativen pristop k integraciji s smiselnim vključevanjem ustreznih deležnikov, tudi romskih žensk in mladih Romov, v oblikovanje, izvajanje, spremljanje in pregled ukrepov, usmerjenih v Rome, ter poročanje o njih; zbirajo mnenja deležnikov, zlasti Romov na lokalni ravni, o napredku pri vključevanju Romov in o še obstoječih izzivih;
24. po potrebi nadalje razvijajo metodologije za zbiranje podatkov, spremljanje in poročanje, da bi podprle razvoj učinkovitih politik, ki temeljijo na dokazih. O metodologijah za pridobivanje podatkov, razčlenjenih glede na narodnost, ki bi morale biti skladne z nacionalnimi pravnimi okviri posameznih držav članic in načelom subsidiarnosti, bi morale odločati države članice same. Če pravno ni mogoče zbrati podatkov, razčlenjenih glede na narodnost, ali če so takšni podatki omejeni, bi se lahko uporabile druge metode za pridobitev alternativnih zanesljivih podatkov; imajo vzpostavljen trden sistem za spremljanje in vrednotenje učinkovitosti nacionalnih strategij; poskrbijo, da bodo finančno podporo res prejeli končni upravičenci in da bo ustrezno dokumentirano, kakšen učinek imajo ciljni in/ali splošni ukrepi na Rome, in da bo mogoče učinek ustrezno oceniti;
25. si s spodbujanjem enakega dostopa do vključujoče kakovostne predšolske vzgoje in varstva za romske otroke bolj prizadevajo odpraviti vse oblike segregacije v izobraževanju; sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo poskrbele, da bodo vsi otroci v celoti izkoristili pravico do izobraževanja; prenehajo vpisovati romske otroke v posebne šole, saj to pomeni obliko socialnega izključevanja; zagotovijo kakovostno osnovno-, srednje- in visokošolsko izobraževanje romskih otrok v vključujočem splošnem sistemu ter odločno spodbujajo njihov uspešen prehod iz šolanja v nadaljnje izobraževanje ali zaposlitev;
26. s splošnimi politikami ali ciljnimi ukrepi Romom zagotovijo enak dostop do osnovnih in specializiranih zdravstvenih storitev; po potrebi zagotovijo sredstva za programe zdravstvenih posrednikov za Rome; omogočijo širši dostop do zdravstvenih storitev, med drugim z osveščanjem o zdravstvenih storitvah ter izboljšanjem dostopa do cepljenja in preventivnega zdravstvenega varstva v romskih skupnostih;

27. preprečijo nadaljnje neupravičene prisilne izselitve Romov, tako da zagotovijo, da so vedno v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom ter mednarodnimi instrumenti s področja človekovih pravic, zlasti Evropsko konvencijo o človekovih pravicah; zagotovijo, da bodo zadevne osebe o izselitvi obveščene v razumnem roku in da bodo prejele ustrezne informacije ter da bo izseljenim družinam v skladu z nacionalno zakonodajo ponujeno ustrezno nadomestno domovanje;
28. priznajo diskriminacijo in rasizem, katerih žrtve so Romi, in zato sprejmejo ukrepe na nacionalni in lokalni ravni, da bi izvajale in uveljavile pravna jamstva, ki varujejo pred diskriminacijo, rasizmom, ksenofobijo, kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom, v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členom 21, ter Okvirnim sklepom Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazenskopravnimi sredstvi; se borijo proti vsem oblikam rasizma do Romov, znanega tudi kot proticiganstvo, saj je to glavni vzrok za njihovo socialno izključenost in diskriminacijo;
29. si z osveščanjem in ukrepi za senzibilizacijo, usmerjenimi v večinsko prebivalstvo, denimo s spodbujanjem pozitivne podobe Romov in romske kulture, jezika in zgodovine v šolskih učnih načrtih, medijih in akademskih programih ter raziskavah, prizadevajo za odpravo predsodkov;
30. pospešijo prizadevanja za zagotovitev dejanske uveljavitve Direktive 2000/43/ES o rasni enakosti v praksi, med drugim tudi tako, da poskrbijo, da njihovi nacionalni, regionalni in lokalni upravni predpisi niso diskriminatorni in ne povzročajo segregacije;
31. ob upoštevanju Resolucije Evropskega parlamenta 2015/2615 priznajo in obeležijo spomin na žrtve genocida nad Romi med drugo svetovno vojno v skladu z nacionalnimi praksami;
32. okrepijo položaj nacionalnih kontaktnih točk za Rome, tako da jim zagotovijo ustrezna sredstva in delovne razmere in določijo ustrezen mandat za opravljanje njihovih nalog usklajevanja.

POZIVA KOMISIJO, NAJ

33. napravi vmesno oceno okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020 in predlaga strategijo vključevanja Romov po letu 2020 ter vanjo vključi predlog za revizijo priporočila Sveta;
34. preuči, kako bi lahko zagotovila, da bo prek politik zaposlovanja, usmerjenih v mlade, izkoriščen ves še neizkoriščen potencial mladih brezposelnih Romov;
35. še naprej zagotavlja podporo, smernice in sredstva nacionalnim, regionalnim in lokalnim organom, romski civilni družbi in drugim ustreznim deležnikom, ki se dejavno ukvarjajo z vključevanjem Romov, zlasti lokalnim akterjem, ki neposredno sodelujejo z romskimi skupnostmi, in podpre krepitev njihovih zmogljivosti, da bi jih na ta način spodbudila k dejavnemu sodelovanju;
36. spodbuja dialog, sodelovanje in izmenjavo učinkovitih praks med deležniki, pri tem pa uporabi nacionalne platforme za Rome in evropsko platformo za vključevanje Romov.

POZIVA KOMISIJO IN DRŽAVE ČLANICE, NAJ v tesnem sodelovanju in v skladu s svojimi pristojnostmi:

37. spodbujajo krepitev vloge, dejavno sodelovanje in potrebno udeležbo Romov, zlasti mladih, na vseh ravneh oblikovanja politik, sprejemanja odločitev in izvajanja politik, pri tem pa posebno pozornost namenijo zaposlitvenim možnostim in izobraževanju;
38. zagotovijo, da bodo postale politike vključevanja Romov sestavni del vseh ustreznih področij politik, tudi v okviru strategije Evropa 2020;

39. zagotovijo, da bodo vsa razpoložljiva sredstva, vključno z nacionalnimi skladi in evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, porabljena učinkovito, pri tem pa bosta zagotovljena celovitost in dopolnjevanje; poleg tega naj olajšajo dostop do sredstev, ki so na voljo za spodbujanje socialnega vključevanja marginaliziranih skupin, in povečajo učinkovitost črpanja sredstev EU v državah z največjimi romskimi skupnostmi v skladu s prednostnimi nalogami iz nacionalnih strategij vključevanja Romov;
40. pri oblikovanju kazalnikov spremljanja in poročanja, usmerjenega v rezultate, ki bodo vsem ustreznim organom pomagali zagotoviti pregledno, odgovorno in učinkovito porabo javnih sredstev, namenjenih vključevanju Romov, uporabijo razpoložljive raziskave in analize Agencije EU za temeljne pravice;
41. pri vključevanju Romov še naprej sodelujejo z mednarodnimi organizacijami in organi, kot je Svet Evrope;
42. še naprej uporabljajo obstoječa orodja in mehanizme, kot so mreža nacionalnih kontaktnih točk za Rome, evropska platforma za vključevanje Romov, izmenjava najboljše prakse in sistem poročanja, vzpostavljen v sklopu okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020; ta orodja ovrednotijo in po potrebi izboljšajo v skladu z nacionalnimi okoliščinami, da bi učinkovito izvajale nacionalne politike.

Viri

Evropski svet: – Sklepi Evropskega sveta (23. in 24. junij 2011),

dokument EUCO 23/1/11 REV 1, str. 14

Svet: – Sklepi Sveta o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020,

UL C 258, 2.9.2011, str. 6

–Priporočilo Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah,

UL C 378, 24.12.2013, str. 1

Komisija: – Sporočilo o okviru EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020,

dokument 8727/11

–Evropska komisija – izjava. Dan spomina na holokavst nad Romi: izjava prvega podpredsednika

Fransa Timmermansa in komisarke Věre Jourove, v angleškem jeziku dostopna na spletni strani

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

– Sporočilo o začetku posvetovanja o evropskem stebru socialnih pravic, dokument 7276/16

–Sporočilo o oceni izvajanja Okvira EU za nacionalne strategije vključevanja Romov in priporočila

Sveta o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah, dokument 10800/16 +

ADD 1

Evropski parlament: – Poročilo o strategiji EU o vključevanju Romov, A7-0043/2011

–Poročilo o vidikih enakosti spolov v evropskem okviru za nacionalne strategije vključevanja

Romov, 2013/2066(INI) A7-0349/2013

–Resolucija z dne 15. aprila 2015 ob mednarodnem dnevu Romov – o rasnem sovraštvu do Romov

v Evropi in priznanju, s strani EU, dneva spomina na genocid nad Romi med drugo svetovno

vojno, P8_TA(2015)0095

Drugo: – Poročilo Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE): „Revščina, spol in prekrivajoče

se neenakosti v EU: pregled izvajanja področja A: ženske in revščina v pekinških izhodiščih za

ukrepanje (dokument 12132/16 ADD1)“